

Matti Haataja ja Tomi Pelkonen tutustuivat ystävätoiminnan kautta. Miehet tapaavat viikoittain kahvin ja elokuvien merkeissä.

ARJEN
samarialaiset

Ystävyys ei ole pätkätyö

Kaksi miestä astuu sisälle kahvilaan tammikuisen illan leudosta ilmasta. Isäksi ja pojaksi heissä ei ole tarpeeksi yhdennäköisyyttä, vaikka ikänsä puolesta he voisivat sitä melkein ollakin. Kolmekymppistä Tomi Pelkosta ja 47-vuotiaasta Matti Haatajaa yhdistää SPR:n ystävätoiminnan kautta solmittu tuttavuus, nykyisin oikea ystävyys.

Reilut kaksi vuotta sitten Tomi Pelkonen eli pätkätyösuhteiden välistä työtömyyttä. Poikamiehellä aikaa tuntui yhtäkkiä olevan – vaikka muille jakaa.

– Tuli mieleen, että voisi tehdä jotain pientä hyvää. Jotakin pientä, edes, omalta osaltaan, Pelkonen vaatimattomasti toteaa.

Punaisen Ristin internetsivuilta Pelkonen löysi tietoa ystävätoiminnasta ja järjestön piiritoimistolta hän sai Matti Haatajan yhteystiedot. Uusi ystävä oli puhelinsoiton päässä.

Viisisataa metriä välimatkaa

– Hyvin on mennyt. Mitä nyt muutama räjähdys on ollut, Haataja kuvailee kulunutta kaksivuotista ystävyyshistoriaa.

Miehet asuvat 500 metrin päässä toisistaan Oulun Heinäpäässä ja näkevät toisiaan pääosin kerran viikossa. Kahvi on olennainen osa tapaamisia. Sen äärellä vaihdetaan uusimmat kuulumiset ja jutellaan monenlaisista asioista – paitsi politiikasta.

Usein kahvikeskustelut käydään jommankumman asunnolla, toisinaan keskustan kahviloissa. Elokuissa ystävät käyvät, jos teattereissa pyörii molempia kiinnostava elokuva. Viimeksi he kävivät katsomassa uusimman Bond-elokuvan ja seuraavana leffalistalla on kotimaista viihdettä. Vuosittaiseksi traditioksi on muodostunut kesäisen risteily M/S Alexandralla.

Kaksikon jutustelua kuunnellessa yhteinen sävel on selvästi löytynyt. Tapaamisia ei sovi velvollisuudentunnosta eikä niiden ajatella tapahtuvan vapaaehtoistoiminnan puitteissa.

– Me ollaan oikeat ystävät, Pelkonen täsmentää.

Runoileva portsari

Ystävätoiminnan luullaan usein

virheellisesti olevan vain ikäihmisille tarkoitettua. Oulun SPR:ssä tiedetään, että niin nuoret kuin vanhat ovat ystävän tarpeessa ja halukkaita auttamaan. Toimijoiden ikähaitari on laajentunut.

Pelkonen kokee, että ikäero voi olla rikkaus. Elämässä on ystävyys myötä erilaista sosiaalista kanssakäymistä, jollaista ei muuten olisi.

– On saanut uutta väriä elämään ja oppinut myös uutta. Olet neuvonut minulle teknisiä asioita, muistaa Pelkonen, jolle kodintekniset asiat eivät ole aina selviä.

– Olen vähän tällainen humanisti, selventää ammattikorkeakoulussa työskentelevä informaatikko.

Pelkonen viihtyy kirjojen parissa myös vapaa-ajallaan. Käännetyin kaunokirjallisuuden lisäksi hän on erityisen kiinnostunut klassisesta kiinalaisesta runoudesta ja kirjoittaa itsekin runoja.

Pelkonen tekee vapaaehtoistyötä myös Unicefin paikallisyryhmässä ja toimii tarpeen tullessa ovimiehenä kristillisessä nuorten aikuisten kahvilassa, Cross Cafessa.

– Ai niin kuin portsarina? Haataja kysyy ihmetellen.

– Niin, no ennemminkin sellaisena sisäänheittäjänä, Pelkonen vastaa virnistäen.

Ystävä tuo elämänhalun

Haatajan arkipäivät kuluva Pikiisaaren toimintakeskuksessa elektronikan purkutoissa. Viikonloput hän viettää vanhempiensa luona Oulunsalossa. Ottaessaan yhteyden SPR:ään hän koki olevansa todellisessa ystävän tarpeessa.

– Sitä kun on ollut koko elämänsä yksin. Tuli vaan sellainen tunne, että seinät kaatuu päälle, Haataja kuvailee silloista elämäntilannettaan.

– Nyt vanhemmiten sitä on oppinut viihtymään yksinäisyydessäkin, Haataja jatkaa.

– Mutta onhan se ystävyyskin mukavaa, esittää Pelkonen kysyvästi.

– On, ei ole ollut valittamista. On se antanut semmoisen elämänhalun, että jaksaa elää, päivä kerrallaan, Haataja kertoo.

Heinävedeltä kotoisin oleva Pelkonen on asunut Oulussa jo toistakymmentä vuotta, mutta työmarkkinoiden epävarmuus on pakottanut välillä hakemaan töitä myös muualta. Ystävyys ei kuitenkaan ole pätkätyötä.

– Sitten ollaan yhteydessä pu-

helimitse, jos muutto tulee ajankohtaiseksi, ystävykset toteavat.

10 000 ystävää

Punaisen Ristin ystävätoiminta viettää tänä vuonna 50-vuotisjuhlavuottaan. Suomessa on lähes 10 000 aktiivista ystävätoiminnan vapaaehtoista. Toiminta ei ole bisnestä, vaikka kysynnän ja tarjonnan laki toimii siinäkin: sekä avun antaminen että tarvitsemien on ollut pienessä kasvussa.

Pelkonen näkee asiassa myös positiivisen puolen.

– Ehkä toisaalta on yksinäisyyttä, mutta toisaalta myös hyvää tahtoa, hän summaa.

SPR:ssä toivotaan, että auttajaksi ryhtyvän oma elämäntilanne on kunnossa. Pelkonen ei asettaisi vapaaehtoisena toimimiselle mitään ”normaaliuden” kriteeriä, vain yhden ainoan vaatimuksen: ”Että on ihminen ihmiselle.”

MARJO HÄKKINEN

Arjen samarialaiset -sarjassa esitellään vapaaehtoistyötä tekeviä henkilöitä. He kertovat miksi tekevät vapaaehtoistyötä ja mitä se heille antaa. Kerro meille, ketä meidän pitäisi haastatella. Toimitus ottaa vastaan vinkkejä numerossa (08) 5626 400 ja osoitteessa toimitus@rauhantervehdys.fi.